



Betreft

**Reflectie op adviesrapport SPSS, Klikkesbaus en DCMR
geluidmeetnet RTHA 6 sep 2020**

RIVM, NLR – 1 oktober 2020

Inleiding

In opdracht van de provincie Zuid Holland hebben SPSS Consultants BV, DCMR Milieudienst Rijnmond en Klikkesbaus Bureau een verkenning uitgevoerd naar het inrichten van een burgergeluidmeetnet rondom de luchthaven Rotterdam The Hague Airport (RTHA). De aanleiding voor deze verkenning was een in februari 2019 door Provinciale Staten aangenomen motie voor het uitvoeren van een onderzoek naar de wenselijkheid van een dergelijk geluidmeetnet.

Het verkennend onderzoek heeft geleid tot een adviesrapport, waarin een voorstel op hoofdlijnen is uitgewerkt voor het inrichten van een geluidmeetnet ter aanvulling op het bestaande meetwerk van zes locaties rondom de luchthaven RTHA, waarvoor de uitvoering wordt gedaan door DCMR. Het advies is tot stand gekomen na een uitgebreide consultatie met bewoners en andere belanghebbende partijen zoals de provincie Zuid Holland, een aantal gemeenten, de DCMR, luchtvaartmaatschappijen die van RTHA gebruik maken en de Commissie Regionaal Overleg Rotterdam. De consultatie bestond uit interviews en een aantal workshops en was gericht op de vraag of er behoefte is aan een geluidmeetnet dat in samenwerking met bewoners wordt ingericht. Tevens is verkend hoe het meetnet er uit zou moeten zien.

Aan het consortium van RIVM, NLR en KNMI is door de provincie Zuid Holland en het ministerie van I&W verzocht een reflectie te geven op het adviesrapport, vanuit het perspectief van het lopende Programma Aanpak Meten Vliegtuigeluid (PAMV).

Samenvatting advies m.b.t. geluidmeetnet

De verkenning heeft duidelijk gemaakt dat er onder bewoners brede steun is voor uitbreiding van het geluidmeetnet rondom de luchthaven. De belangrijkste redenen hiervoor zijn het vergroten van de kennis over ervaren hinder en waar deze voorkomt, en het vergroten van vertrouwen van bewoners in het handelen van de overheid door inzicht te geven in de huidige werkwijze van meten en rekenen.

Een belangrijke aanleiding voor de behoefte aan uitbreiding van het meetnet is het feit dat in een aantal gebieden in de omgeving van RTHA sprake is van een groeiend aantal klachten van

geluidhinder door vliegtuigen. Ook zijn er sinds de inrichting van het bestaande meetnet wijzigingen opgetreden in de aantallen vliegbewegingen en de routes van aankomend en vertrekkend vliegverkeer. De meetlocaties van het huidige meetnet liggen relatief dicht bij de RTHA en er zijn geen meetposten in de ruimere omtrek, terwijl daar in groeiende mate hinder wordt ervaren.

Het voorstel gaat uit van uitbreiding van het huidige meetnet met 20 locaties, waarbij er 3 opties zijn uitgewerkt (andere voorgestelde opties zijn op grond van de consultatie afgewezen):

- 20 middenklasse geluidmeters in de woonomgeving
- 20 professionele geluidmeters in de woonomgeving
- Combinatie van 20 middenklasse en 2-6 professionele geluidmeters in de woonomgeving

Er is nog geen expliciete keuze gemaakt voor één van deze drie opties. Bij die keuze spelen verschillende criteria een rol, zoals de betrouwbaarheid van de metingen, de mogelijkheid om inzicht te krijgen in hinder en handhaving en de kosten van aanschaf, installatie, beheer en onderhoud. Ook moeten de exacte locaties van de meetposten uit het beoogde meetnet nog worden vastgesteld.

Beknopte toelichting programma PAMV

Het programma PAMV (Programmatische Aanpak Meten Vliegtuiggeluid) streeft er naar om op basis van een combinatie van betrouwbare metingen en (verbeterde) modelberekeningen een goed en geloofwaardig ruimtelijk beeld te scheppen van de geluidbelasting door vliegverkeer.

Binnen dit programma wordt momenteel gewerkt aan een nationale meetstrategie Meten Vliegtuiggeluid, waarin de visies zijn opgenomen omtrent de verschillende meetdoelen en waarin de criteria zijn vastgelegd waaraan professionele metingen moeten voldoen om deze doelen te behalen. Deze meetstrategie dient als kader op basis waarvan op een geharmoniseerde wijze voor elke relevante luchthavenregio in Nederland een strategie-op-maat kan worden uitgewerkt. Daartoe wordt voor elke regio de huidige situatie in kaart gebracht, met inbegrip van bestaande regionale plannen tot aanpassing, en wordt een plan uitgewerkt in de vorm van een 'ist- soll' overzicht.

Voor de nationale meetstrategie is een geharmoniseerde set criteria opgesteld, waaraan een meetnet en de meetlocaties zouden moeten voldoen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in meetlocaties voor modelvalidatie en meetlocaties voor informatievoorziening. Aan de laatste worden minder strenge eisen gesteld. De criteria hebben betrekking op technische aspecten (zoals kwaliteit van de microfoon, meetbereik en kalibratiecontroles), beheer en ligging van de locaties (denk bijvoorbeeld aan de invloed van achtergrondgeluid en reflectie door gebouwen). Ook de dekkingsgraad en de ligging van locaties ten opzichte van de vliegbewegingen maken deel uit van het kader.

Daarnaast wordt in het programma PAMV een website ontwikkeld om kennis en informatie over vliegtuiggeluid, meten en rekenen beschikbaar te stellen aan publiek en professionals. Ook wordt er een database gebouwd, waarin de gegevens van de geluidmeetnetten rond de Nederlandse luchthavens kunnen worden opgeslagen, zodat deze openbaar beschikbaar kunnen worden gesteld.

Reflectie op het advies van SPSS, Klikkesbaas en DCMR

Het consortium is van mening dat het advies op hoofdlijnen past in de doelstellingen en opzet van het programma PAMV. Wij bevelen nadrukkelijk aan om bij de uitwerking van het beoogde aanvullende geluidmeetnet rond de luchthaven RTHA afstemming te zoeken met het consortium, i.c. de uitwerking van de nationale meetstrategie. Vanuit het perspectief van PAMV geniet het de voorkeur als een deel van de metingen – in combinatie met metingen op een aantal locaties in het bestaande meetnet – gebruikt kan worden voor modelvalidatie. Daarnaast kunnen de metingen op

andere locaties (waaraan minder strenge eisen worden gesteld) aanvullende gegevens leveren ten behoeve van informatieverstrekking.

Indien bij de precieze invulling van het aantal locaties, de ligging, het type geluidmeters, en de technische aspecten m.b.t. apparatuur, beheer en locatie wordt aangesloten bij de criteria die zijn opgesteld voor het kader van de nationale meetstrategie, kan een regionale meetstrategie op maat worden ontwikkeld die aansluit bij het geharmoniseerde landelijke kader.

Tevens biedt dat de mogelijkheid meetgegevens rond de luchthaven RTHA te gebruiken voor het validatieprogramma binnen PAMV.

In het adviesrapport wordt ook ingegaan op de behoefte van bewoners om permanent inzicht te hebben in de geluidmetingen. Zoals gezegd wordt in het programma PAMV een nationale database ontwikkeld, waarin gegevens van de geluidmeetnetten rond de Nederlandse luchthavens kunnen worden opgeslagen, zodat deze openbaar beschikbaar kunnen worden gesteld. Momenteel wordt het ontwerp van deze database vormgegeven. Met DCMR is informatie uitgewisseld over het opnemen van gegevens uit het huidige geluidmeetnet in deze nationale database. Het nieuwe geluidmeetnet zou daar op kunnen aansluiten. Ook hier is het van belang onderscheid te maken tussen informatieverstrekking en modelvalidatie.

Vanuit PAMV wordt ondersteuning geleverd aan Citizen Science initiatieven op het gebied van vliegtuiggeluid. Ook voor het meten van luchtkwaliteit heeft het RIVM een aantal Citizen Science projecten lopen (onder de noemer Samen meten), maar dit valt buiten de scope van de PAMV. Het consortium wil graag de mogelijkheid bieden om met betrekking tot Citizen Science samen te werken met bewoners en andere betrokken partijen rond de luchthaven RTHA, bijvoorbeeld door waar dat gewenst is kennis beschikbaar te stellen.

Op een aantal punten uit het advies wil het consortium graag met betrokkenen van gedachte wisselen, denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- In het advies wordt regelmatig gesproken over het 'meten van hinder'. Met een geluidmeetnet wordt echter geen hinder gemeten, maar het geluidsniveau ter plaatse. Dit najaar begint de GGD een grootschalig landelijk onderzoek naar ervaren gezondheid (dit onderzoek wordt elke 4 jaar gedaan), waarin ook gegevens worden verzameld over hinder en slaapverstoring door geluid. Deze gegevens zullen onder meer worden gebruikt om binnen het programma PAMV het verband tussen geluidsbelasting en hinder c.q. slaapverstoring te bepalen m.b.v. zogenaamde blootstelling-respons relaties. In het kader van PAMV zal later ook onderzoek worden gedaan naar hinderbeleving nabij start- en landingsbanen en van personen met verhoogde geluidsgevoeligheid. Hiermee wordt gestreefd naar het vergroten van inzicht in de relatie tussen geluidsbelasting door vliegverkeer, ernstige hinder en slaapverstoring (waarnaar overigens al verschillende nationale en internationale studies zijn gedaan). Een geluidmeetnet sec geeft dus geen inzicht in de hinder.
- Er wordt gesproken over de 'huidige methode van meten en rekenen'. Hierbij is het van belang te beseffen dat er wel een voorgeschreven rekenmodel bestaat waarmee de berekeningen worden uitgevoerd, maar er op dit moment geen bestaande, voorgeschreven methode is vastgelegd voor het combineren van meten en modelleren. Eén van de doelen van PAMV is hier een eenduidige methode voor op te zetten. Vanuit de PAMV kan geadviseerd worden hoe meten en rekenen gecombineerd kunnen worden.

Samengevat onderschrijft het consortium het voorstel in het advies op hoofdlijnen. Het past goed in de doelstellingen en opzet van het programma PAMV. Wij bevelen nadrukkelijk aan om bij de uitwerking van het beoogde aanvullende geluidmeetnet rond de luchthaven RTHA afstemming te zoeken met het consortium en aan te sluiten bij zowel de nationale meetstrategie als de nationale database-in-wording. Tevens willen we de mogelijkheid bieden om samen te werken met betrekking tot Citizen Science initiatieven.